

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/129/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114201711
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8114201711.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci žalobcu Pohotovosť, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti SR so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 28.02.2014 č.k. 10C 23/2014 - 5 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že žalobca odôvodňuje podanú žalobu vznikom majetkovej škody a nemajetkovej ujmy nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Vranov n/Topľou, ktorý nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre pohľadávku žalobcu v zákonom stanovenej lehote. Závazok žalobcu mal vzniknúť zo zmluvy o úvere voči B. B., nar. XX.XX.XXXX. Uvedená vec sa týkala exekučného konania Okresného súdu Vranov n/Topľou sp. zn. 7Er 238/2009 proti povinnej B. B., pričom žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie napadla na súd 20.07.2009, výzvou zo dňa 22.07.2009 bol žiadaný rozhodcovský spis od príslušného rozhodcovského súdu, dňa 04.11.2009 súd uznesením zamietol žiadosť o udelenie poverenia v časti a dňa 11.01.2010 bolo vydané poverenie. Súd prvého stupňa zdôraznil, že podanej žalobe nebolo možné vyhovieť. Bez ohľadu na rôzne výklady § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, súd prvého stupňa zdôrazňuje, že v ustanovení § 44 ods. 2 Exekučného poriadku uvedenú lehotu 15 dní na preskúmanie žiadosti o udelenie poverenia exekútora možno považovať za mimoriadne krátku na to, aby mohol exekučný súd náležite preskúmať predložený rozhodcovský rozsudok, ako aj žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V súvislosti so vstupom do Európskej únie sa Slovenská republika zaviazala poskytnúť spotrebiteľom zvýšenú ochranu vzhľadom na ich postavenie v spotrebiteľských vzťahoch, pričom v § 53 ods. 5 OZ bolo zakotvené, že neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. V ktoromkoľvek štádiu exekučného konania je oprávnený exekučný súd skúmať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti o vydanie poverenia do vydania poverenia rozhodne nie je takej povahy, ktorá by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. V uvedenej veci bol postup exekučného súdu, ktorý po doručení žiadosti

súdneho exekútora skúmal, či rozhodcovský rozsudok, ktorý bol podkladom pre vykonanie exekúcie nezaväzuje povinnú na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, prípadne právom nedovolené, alebo ide o plnenie odporujúce dobrým mravom, plne opodstatnený a zákonom podložený. Nebolo zistené, že by ohľadom žalobcov tvrdených prietahov boli vedené disciplinárne konania a riešila sa sťažnosť na prietahy v konaní, resp. že by o tejto veci rozhodoval Ústavný súd SR, či ESLP. Poukázal ďalej na § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013. Žalobca v otázke preukázania škody tiež neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Nestačí samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia dôkazu o vynaložení nákladu. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, ide o hypotetické uvažovanie žalobcu bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu. Žalobca nepreukázal výšku uplatnenej náhrady škody, tak majetkovej škody, ako aj nemajetkovej ujmy. Súd prvého stupňa nevidel dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy vo výške na základe aplikácie Nálezov Ústavného súdu SR o priznaní finančného zadosťučinenia za konštatované zbytočné prietahy v súdnom konaní. Žalobca tiež nepreukázal príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Žalobu preto ako nedôvodnú zamietol a o trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania uvádza, že nie je správne, pokiaľ súd rozhodol v merite veci, na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, čo má za následok nesprávnosť rozhodnutia. Poukázal na článok 144 ods. 1 Ústavy SR. Zdôraznil, že súd bol pri rozhodovaní viazaný § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím novely zákona č. 412/2012 Z.z. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu ďalej neprislúši polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorý je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Zodpovednosť za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy atď. Súd ani štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie. Nedostatok takýchto opatrení nemôže byť dávaný za vinu žalobcovi a to vo forme tej, že on nepresadzoval vydanie poverenia zákonnými možnosťami. Je to predovšetkým štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote. Žalobca nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústredenej činnosti, kedy súdy vyhodnocovali aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. V zmysle týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1,2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci
a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia vád návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so

zákonom do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Je potrebné súhlasiť s námietkou spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona novelou vykonanou zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené citovaným zákonom, a to tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca v odvolaní) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať, aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie. Ustálená súdna prax však umožňuje a usmerňuje súdy aj v smere materiálneho preskúmania okolností, či neexistuje rozpor žiadosti alebo návrhu, alebo exekučného titulu, pričom ak takýto rozpor súd zistí, je oprávnený uznesením zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom na takéto zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia nie je v exekučnom poriadku stanovená žiadna lehota.

Materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu (i návrhu a žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) so zákonom je potrebné vykladať aj v kontexte zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý v zmysle § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona umožňuje zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku, alebo exekučné konanie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/, teda ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ (rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania alebo rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní) alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Dôležitou okolnosťou je to, že exekučný súd je oprávnený na zastavenie výkonu rozhodcovského rozsudku alebo exekučného konania aj bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov podľa § 45 ods. 1 písm. b/, c/ Zákona o rozhodcovskom konaní.

Vo veci preskúmanej súdom prvého stupňa (OS Vranov n/Topľou sp. zn. 7Er 238/2009) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola tomuto súdu doručená dňa 20.07.2009. Výzvou zo dňa 22.07.2009 súd prvého stupňa vyžiadal od Stáleho rozhodcovského súdu - Slovenská rozhodcovská

spoločnosť, a.s., spis sp. zn. SR00524/09 k zapožičaniu. V ďalšom priebehu konania Okresný súd Vranov n/Topľou uznesením zo 04.11.2009 v časti zamietol žiadosť o udelenie poverenia, toto rozhodnutie doručoval účastníkom a súdnemu exekútorovi a následne 01.11.2010 na ostávajúcu časť nároku bolo vydané poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie.

Takto uvádzaná dĺžka exekučného konania rozhodne nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Zároveň z dokazovania nevyplývalo, že by v predmetnej exekučnej veci došlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti, alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, alebo Ústavného súdu SR, ktorý by prieťahy v konaní konštatoval.

Je tiež potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení rozhodnutia v tom zmysle, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody a nepredložil relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody. Žalobca tiež nepreukázal dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Nebola napokon preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetných exekučných veciach (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nemožno považovať ani za prieťahy v konaní) a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy. Žalobca napokon nepreukázal údajný stav trvania právnej neistoty, ktorá mala byť spôsobená tým, že súd prvého stupňa v exekučných konaniach nerozhodol v určenej 15 -dňovej lehote na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

So zreteľom na všetky tieto dôvody hodnotí odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny, a preto ho potvrdil postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania žalobca nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.